

VÁLOGATÁS A SZERZŐI JOGI SZAKÉRTŐ TESTÜLET SZAKVÉLEMÉNYEIBŐL

SUI GENERIS OLTALOM ALATT ÁLLÓ ADATBÁZIS HASZNOSÍTÁSA

SZJSZT-16/2019

A megkereső nyomozhatóság által feltett kérdések

- 1. Állapítsa meg, hogy a 1. weboldal adatbázisa a szerzői jogi törvény értelmében adatbázisnak minősül-e!*
- 2. Állapítsa meg, hogy amennyiben adatbázisnak minősül, akkor megvalósul-e szerzői jogi jogsértés azáltal, hogy a felhasználó user a saját maga által korábban az 1. weboldalra feltöltött apróhirdetés szöveges adatállományát a 2. weboldalon elérhető expressz hirdetés-feltöltő funkció használatával, az URL bemásolásával átemeli a 2. weboldalra!*
- 3. Amennyiben szerzői jogi jogsértés megállapítható, az a folyamatban részt vevő/érintett természetes vagy jogi személyek közül kinek a büntetőjogi felelősségét veti fel?*
- 4. A szakértő egyéb észrevételei.*

Az eljáró tanács szakértői véleménye

A Szerzői Jogi Szakértő Testülethez egyidejűleg két, tényállását tekintve igen nagyfokú hasonlóságot mutató kirendelés érkezett. Mindkét ügyben büntetőeljárás van folyamatban, amely büntetőeljárások azonos személy – korlátozott felelősségű társaság – feljelentése alapján indultak el, az SZJSZT-t mindkét esetben nyomozhatóság rendelte ki, a két kirendelésben feltett 4-4 kérdés közül három szöveghűen azonos, a negyedik (sorszámát tekintve 3.) kérdés pedig kizárólag a vizsgálat tárgyává tett portál nevében, illetve a vizsgálandó funkció elnevezésében, technikai megvalósításában tér el egymástól. Az SZJSZT elnöke a fenti azonosságok feltárását követően mindkét ügyben azonos szakértőkből álló eljáró tanácsot jelölt ki, kifejezetten abból a célból, hogy a két ügyben – szükség esetén – egymásra is tekintettel lévő szakvélemények szülessenek.

A fenti okokból az eljáró tanács a jelen ügyben az SZJSZT-16/2019 és az SZJSZT-17/2019 számú ügyekben született megkeresés, illetve a megkeresésekhez csatolt dokumentumok együttes figyelembevételére alapján alakította ki szakvéleményét.

Ad 1.

1.1. A szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvény (Szt.) 60/A. § (1) bekezdése értelmében *adatbázisnak* kell tekinteni az önálló művek, adatok vagy egyéb tartalmi elemek valamely rendszer vagy módszer szerint elrendezett azon gyűjteményét, amelynek tartalmi elemeihez – számítástechnikai eszközökkel vagy bármely más módon – egyedileg hozzá lehet férni. Az Szt. 61. § (1) bekezdése szerint szerzői jogi védelemben a gyűjteményes műnek minősülő adatbázis részesül. A *gyűjteményes mű* fogalmát az Szt. 7. §-a határozza meg, amely szerint a gyűjtemény akkor áll szerzői jogi oltalom alatt, ha tartalmának összeválogatása, elrendezése vagy szerkesztése egyéni, eredeti jellegű. A szerzői jogi védelem szempontjából annak nincs jelentősége, hogy a gyűjteményben szerzői jogilag nem védett, illetve nem védhető tartalmi elemek vannak eltárolva.

1.2. Miként arra az eljáró tanács számára átadott iratok is hivatkoznak, a Szerzői Jogi Szakértő Testület SZJSZT-31/2008/1 számú szakvéleményében már megvizsgálta, hogy az 1. weboldal és azon belül különösen a termék hirdetéseket tartalmazó honlaprészek adatbázisnak minősülnek-e, illetve adatbázisként kapcsolódó jogi védelemben részesülnek-e.

1.3. A hivatkozott szakvélemény – e körben – elsősorban azt állapította meg, hogy „az 1. weboldal termék hirdetéseket tartalmazó honlaprészei *adatbázisnak minősülnek*, mert olyan tartalmi elemekből (használt állapotú termékek adásvételi hirdetéseiből) álló gyűjteményt jelentenek, amelyet egy adott rendszer (a meghirdetett termékek gyártási és műszaki-technikai jellemzői) szerint rendeztek el, és e tartalmi elemekhez számítástechnikai eszközökkel (elektronikus űrlapok kitöltésével, illetve élőkapcsoló hivatkozásokkal) egyedileg hozzá lehet férni.” (Kiemelés a jelen ügyben eljáró tanácstól.)

1.4. Az SZJSZT-31/2008/1 számú szakvéleménye szerint „az 1. weboldalon közzétett termékadásvételi hirdetéseket, továbbá termékkereskedelemmel összefüggő szolgáltatásokat, tájékoztatókat, hivatkozásokat és reklámokat összességében vizsgálva megállapítható, hogy ezen *tartalmi elemek összeválogatása kizárólag tematikai szempontok alapján, elrendezésük, illetve szerkesztésük pedig kizárólag funkcionális-logikai szempontok alapján történt.* Az eljáró tanács álláspontja szerint a termékadásvételi hirdetéseknél, mint tematikának, illetve a honlapon ehhez kapcsolódóan közzétett, a termékkereskedelemmel szoros funkcionális-logikai összefüggésben álló szolgáltatások, tájékoztatók, hivatkozások és reklámok *gyűjteménybe foglalásának nincs egyéni, eredeti jellege.*” (Kiemelés a jelen ügyben eljáró tanácstól.)

1.5. A jelen ügyben eljáró tanács olyan körülményt nem észlelt, amely alapján a hivatkozott szakvélemény idézett megállapításait a jelen ügy keretei között ne lehetne figyelembe venni.

A fentiek alapján a jelen ügyben eljáró tanács megállapítja, hogy az *1. weboldal adatbázisa szerzői jogi értelemben gyűjteményes műnek nem minősülő, csak az Szjt. XI/A. fejezete szerinti kapcsolódó jogi oltalom alatt álló adatbázisnak minősül.*

1.6. Az Szjt. XI/A. fejezete szerint az adatbázis-előállítót megillető ún. sui generis jogok azonban függetlenek attól, hogy az adatbázis önmagában szerzői jogi oltalom alatt áll-e vagy sem. E kérdés vizsgálatára ugyancsak kiterjedt az SZJSZT-31/2008/1 számú szakvélemény vizsgálata.

1.7. A hivatkozott szakvélemény e körben megállapította, hogy „a vizsgálatok eredményeként rendelkezésre álló tények a ráfordítások teljes körű számbavételére, továbbá azok összegének, azaz jelentős vagy nem jelentős voltának meghatározására nem elegendők”. A 31/2008/1 számú szakvéleményt hozó eljáró tanács ugyanakkor támpontot adott a ráfordítások jellegének megállapításához, és a figyelembe vehető költségek között megemlítette az informatikai költségeket, az adatok feltöltéséhez szükséges személyi állományt, az adatbázis üzemeltetéséhez szükséges személyi állományt, az adatbázis marketingjét és reklámozását, az adatok összegyűjtéséhez szükséges személyi állományt, az adatok megszerzésével összefüggő költségeket, az engedélyek beszerzéséhez szükséges költségeket. A hivatkozott szakvélemény azt is rögzíti, hogy „az eljáró tanács álláspontja szerint ugyanakkor abból, hogy az 1. weboldalon a hirdetések nem a honlap fenntartója, hanem a hirdetés megrendelője állítja össze és tölti fel, nem következik, hogy a honlap fenntartójának egyáltalán ne lennének figyelembe vehető ráfordításai a hirdetések mint az adatbázis tartalmi elemeinek megszerzésével kapcsolatban. A hirdetések feltöltése ugyanis a regisztrációt követően egy kifejezetten erre a célra kifejlesztett elektronikus űrlap (l. az alábbi honlapképet) útján történik, ahol a hirdető az általános leírás mellett részletes és utóbb módosítható adatokat közölhet a meghirdetni kívánt termékről. Ugyancsak elektronikus űrlap útján történik a hirdetésekhez kapcsolódó képek feltöltése a honlapra. Az eljáró tanács álláspontja szerint a hirdetések feltöltésére szolgáló elektronikus űrlapok kifejlesztését az adatbázis tartalmi elemeinek megszerzését szolgáló ráfordításnak kell tekinteni.” Az eljáró tanács azt is rögzítette, hogy a honlap fenntartójának vannak figyelembe vehető ráfordításai a hirdetések mint az adatbázis tartalmi elemeinek megjelenítésével kapcsolatban. „Ilyen figyelembe vehető ráfordítást jelenthet annak a számítógépi adattároló területnek a megszerzésére fordított pénzeszköz, amelyen a honlap fenntartója a hirdetések digitális formában rögzíti, tárolja, és ahonnan a hirdetések iránt érdeklődők számára azokat megjeleníti. Ilyen figyelembe vehető ráfordítást jelenthet továbbá annak az internetes adattovábbítási kapcsolatnak az üzemeltetési költsége is, amelyen keresztül az 1. weboldalt, illetve azon belül a termékhirdetéseket tartalmazó honlaprészeket futtató számítógép eljuttatja a hirdetések iránt érdeklődőnek az elektronikus űrlapok kitöltésével kapott adatkérés eredményét.”

1.8. A jelen ügyben eljáró tanács olyan körülményt nem észlelt, amely alapján a hivatkozott szakvélemény idézett megállapításait a jelen ügy keretei között ne lehetne figyelembe venni.

1.9. A kft. 2019. március 14. napján kelt, az eljáró tanács számára átadott feljelentése az SZJSZT-31/2008/1 számú szakvélemény logikáját követve az alábbi, a feljelentő oldalán felmerült költségelemeket jelölte meg:

- a) „a szoftver folyamatos fejlesztését, javítását, az adatlapok kialakítását és fejlesztését, az adatbázis kereshetőségét biztosító” szakemberek 2018. évi bérköltsége: 119 214e Ft;
- b) „működéshez igénybe vett közvetett költségek, így különösen irodabérlés” költsége 2018-ban: 14 180e Ft;
- c) „az adatbázis üzemeltetéséhez igénybe vett, külső szolgáltatóktól licencelt szoftverek összköltsége 2018-ban”: 50 060e Ft;
- d) „az üzleti tevékenységhez igénybe vett, egyéb külső szolgáltatói költségek összege”: 55 993e Ft;
- e) „az adatbázis népszerűsítéséhez eszközölt marketingráfordítások teljes összege 2018. évben”: 41 528e Ft.

1.10. Az eljáró tanács a fenti adatok hitelességét – adatok hiányában – nem ellenőrizhette. Az eljáró tanács azt azonban e nélkül is megállapítja, hogy az az adatbázis, amellyel kapcsolatban az előállító 161.761e Ft ráfordítást eszközölt, az Szjt. 84/A. § (5) bekezdése értelmében *jelentős ráfordítással előállított adatbázisnak minősül*, ebből következően annak előállítóját megilletik az Szjt. XI/A. fejezete szerinti sui generis jogok.

Ad 2.

2.1. Az Szjt. 84/A. § (1) bekezdése szerint a sui generis védelem alatt álló adatbázis előállítójának hozzájárulása szükséges ahhoz, hogy az adatbázis tartalmának egészét vagy jelentős részét másolat készítése útján többszörözzék („kimásolás”).

2.2. A kimásolás akkor valósul meg, ha az adatbázis egészéről vagy jelentős részéről másolati példány jön létre [Szjt. 18. § (1) bekezdés *b*) pontja]. A vizsgált ügyben a 2. weboldal működése az alábbiak szerint volt rekonstruálható az eljáró tanács számára átadott adatok és iratok alapján:

- a) a 2019. január 28. napján kelt feljelentés M/5 melléklete szerint a 2. weboldal lehetővé tette ügyfelei számára a „rapid feltöltő applikáció” elnevezésű program letöltését és futtatását;
- b) a rapid alkalmazás egy Windows operációs rendszerben futtatható, kis méretű alkalmazás, amelynek az eljáró tanács számára átadott adathordozó két változatát tartal-

mazta, egyiket forráskód-, másikat futtatható állományban, a két változat azonban csak kevés – és az ügy érdeme szempontjából nem releváns – különbséget mutat;

- c) a rapid alkalmazás telepítését és elindítását követően egy egyszerű felület jelent meg az ügyfél számítógépén, amely lehetővé tette a kereskedő egyedi kódjának és az 1. weboldal hivatkozásának betáplálását, amelyek alapján az megjelenítette az 1. weboldalra korábban feltöltött hirdetések alapadatait (termék típusa és fotója), és lehetővé tette azok közül egyesével kiválasztani, hogy melyek adatai kerüljenek átmásolásra a 2. weboldal adatbázisába. Az alkalmazás mindkét verziója láblécében egyértelműen feltüntette, hogy az a 2. weboldal rendszeréhez kapcsolódik. A rapid alkalmazás 1.2. verziója ezen túl, egy checkbox alkalmazásával elfogadtatta a (2. weboldal) linken elérhető általános szerződési feltételt is;
- d) a rapid alkalmazás a kiválasztott hirdetések adatait az ügyfél számítógépére kimásolja, majd ezt követően átadja azokat a 2. weboldal adatbázisa számára.

2.3. Az eljáró tanács ezt követően megvizsgálta a számára átadott webalkalmazást és a könyvtárat, az adatbázist, ami alapján megállapította, hogy amennyiben a rapid alkalmazás által használt URL-en keresztül került sor az 1. weboldal adatbázisának feltöltésére, akkor a *rapid* attribútum értéke 1 lett. Később, a mentés során az *saveListing* ellenőrzést végez, és amennyiben ennek az attribútumnak az értéke 1, akkor a *referral_source* értéke rapid lesz. Az eljáró tanács 7499 olyan hirdetést azonosított a számára átadott adatbázisban, amely az említett mezőben a *rapid* értéket tartalmazta, és ehhez kapcsolódva az 1. weboldal rendszerére mutató hiperhivatkozást is tartalmazott. Bár az említett 7499 hirdetés csupán 7256 egyedi termékhez kapcsolódott (vagyis a rendszerben kis számban duplikátumok is voltak), ilyen mennyiségű adatbázisrekord átmásolása az adatbázis jelentős részét érinti. Az eljáró tanács azt is megállapította, hogy a számára átadott adatok szerint 200 olyan egyedi reklámozó volt beazonosítható, aki legalább egy alkalommal alkalmazta a rapid feltöltőalkalmazást. Abban jelentős szórás volt megállapítható, hogy az egyes rapid felhasználók végső soron hány termék hirdetésének átemelését kezdeményezték az alkalmazással: volt olyan hirdető, amely egymaga több mint 400 terméket jelölt meg, de 43 hirdető csak húsz vagy annál kevesebb terméket.

2.4. Az Szjt. 84/A. § (3) bekezdése szerint azonban a sui generis adatbázis előállítójának hozzájárulásához kötött az adatbázis tartalma jelentéktelen részének ismételt és rendszeres kimásolása is, ha ez sérelmes az adatbázis rendes felhasználására, vagy indokolatlanul károsítja az előállító jogos érdekét. Az eljáró tanács a fenti adatok alapján azt valószínűsíti, hogy a kimásolás ismételt és rendszeres volt. Mivel azonban a kimásolás az adatbázis jelentős részét érintette, ezért e feltétel vizsgálatának jelentősége már nem volt.

2.5. Az eljáró tanács ezt követően abban az elvi kérdésben foglalt állást, hogy a kimásolást – annak megvalósítása esetén – a folyamat két szereplője (a 2. weboldal üzemeltetője, illetve a hirdetés megrendelője) közül melyik végezte el. Ennek azért van jelentősége, mert ha a kimásolást a 2. weboldal üzemeltetője végezte el, úgy esetében az ismételt és rendszeres jelleg valószínűsíthető (bár erre vonatkozó adatok hiányában az eljáró tanács számára egyértelműen nem állapítható meg), míg ha a kimásolást a hirdetés feladója végezte el, úgy az ismételt és rendszeres jelleg – a működés modelljéből következően – még csak nem is vélelmezhető.

2.6. A kérdés eldöntése során az eljáró tanács abból indult ki, hogy a jelen ügyben az adatbázis-tartalmak tényleges kimásolásához mindkét szereplő (a 2. weboldal üzemeltetője és a hirdetést feladó) aktív közreműködésére volt szükség, ebből ugyanakkor még nem következik, hogy a felhasználás mindkét alany tekintetében megvalósult.

2.7. Az eljáró tanács megítélése szerint a 2. weboldal üzemeltetője domináns szerepet vállalt a kimásolás megvalósításában. Ennek során

- a) megtervezte és kifejlesztette a rapid hirdetésfeltöltő alkalmazást;
- b) gondoskodott a rapid hirdetésfeltöltő letölthetőségéről;
- c) kialakította az adatok két adatbázis közötti migrálásához szükséges interfészeket és scripteket, azokat üzemeltette és karbantartotta;
- d) a hirdetőket figyelmét felhívta a rapid hirdetésfeltöltő funkcióra, és ezáltal ösztönözte az adatbázis-tartalmak kimásolását;
- e) ha a hirdető a rapid hirdetésfeltöltő alkalmazást választva megadta az 1. weboldalra mutató URL-t, úgy gondoskodott az adatok kimásolására előbb az ügyfél számítógépére, anélkül, hogy a hirdetést feladó személyt akár a rapid hirdetést feltöltő felületén, akár az abban meghivatkozott általános szerződési feltételben, akár az eljáró tanács számára átadott egyéb felületen tájékoztatta volna arról, hogy az 1. weboldal forrás-adatbázisának vonatkozó részét a hirdető számítógépére másolta;
- f) majd a hirdető személy aktív beavatkozása nélkül az adatokat továbbította az ügyfél számítógépéről a 2. weboldal adatbázisába;
- g) az adatok átemelését követően gondoskodott az adatbáziselemek alapján összeállított hirdetések megjelenítéséről.

2.8. Az eljáró tanács azt is megállapította, hogy a kimásolt adatbázis-tartalom (vagyis a többszörözött példány) végső soron a 2. weboldal által üzemeltetett számítógépes infrastruktúrában, a 2. weboldal által kialakított adatbázisban jött létre, amely felett elsődlegesen a 2. weboldal rendelkezett. Az átlagos informatikai felkészültséggel rendelkező hirdető arról minden bizonnyal nem szerzett tudomást, hogy az adatbáziselemek a hirdető számítógépének segítségével, a hirdető számítástechnikai kapacitását kihasználva kerültek át a 2. web-

oldal adatbázisába. A gyakorlatban az 1. weboldal adatbázisának vonatkozó részét a rapid alkalmazáshirdető számítógépén egy JSON kiterjesztésű fájlba másolta, amelyet ugyan meg lehet nyitni egy szövegszerkesztő alkalmazással, annak fellelése és értelmezése azonban már informatikai felkészültséget igényel. Az előzőekből következően a 2. weboldal üzemeltetője az a személy, amely a másolt műpéldányt létrehozta, tárolta, hozzáférhetővé tette, és amely – a hirdetővel kötött szerződése, illetve az általános szerződési feltételek által korlátozott módon ugyan, de – önállóan dönthetett a másolt példányok élettartamáról, elérhetőségéről.

2.9. A fentiekhez képest a hirdető tevékenysége – e körben – kimerül abban, hogy telepítette a 2. weboldal programját, ennek futtatása során megadta annak a hirdetésnek az internetes elérést biztosító hivatkozását (URL, link), amely a kimásolás forrásául szolgál. A hirdetést feladó személy feltehetően nem szerzett arról tudomást, hogy az 1. weboldal adatbázisának egy része kimásolásra került számítógépére, ez a másolati példány az átlagos informatikai felkészültséggel rendelkező hirdető előtt rejtve maradt, azt hasznosítani nem is tudta volna. Ennek a másolati példánynak önálló gazdasági jelentősége nem volt, egyszerűen egy olyan átmeneti tárolóról van szó, amely létrehozására a 2. weboldal üzemeltetőjének volt szüksége annak érdekében, hogy az adatok átemelésre kerülhessenek saját adatbázisába.

2.10. A linkelés (hiperhivatkozás) jogi megítélése nem jegecesedett még teljeskörűen ki, azonban a jogalkotás folyamata, az iránymutató bírósági döntések és kommentárok egy irányba mutatnak:

- a) A szerzői jogi törvény nagykommentárja [Gyertyánfy Péter (szerk.): Nagykommentár a szerzői jogi törvényhez, Budapest, Wolters Kluwer, 2014] szerint „[á]ltalában nem jelent többszörözést, ha a szolgáltató a világhálón a keresés megkönnyítésére összeállított adatbázisba (keresőmotorba) nem a művet, hanem annak elérését lehetővé tevő internetcímet (URL) másol be, és az adatbázis meglátogatója a címre kattintással maga éri el és többszörözi a címen elérhető művet.”
- b) Az Európai Bíróság C-351/12 számú ügyben hozott ítéletének 31. pontja kimondja, hogy „*abban az esetben, ha a kattintható link lehetővé teszi a linket tartalmazó weboldal felhasználói számára a védett műveket magában foglaló weboldal által alkalmazott műszaki intézkedés megkerülését, annak érdekében, hogy a hozzáférést csupán az előfizetőkre korlátozzák, és ekképpen olyan beavatkozást jelent, mely nélkül az említett felhasználók nem érhetnék el a közvetített műveket, e felhasználók összességét új nyilvánosságnak kell tekinteni, amelyet a szerzői jog jogosultjai az eredeti közvetítés engedélyezésekor nem vettek figyelembe, és ennek folytán a jogosultak engedélye szükséges az ilyen nyilvánossághoz közvetítéshez.*”
- c) Az Európai Bíróság C-351/12. számú ügyben hozott ítéletében rögzíti, hogy az „*INFOSOC-irányelv 3. cikkének (1) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy nem minősül e*

rendelkezés szerinti nyilvánossághoz közvetítésnek egy internetes oldalon más internetes oldalon szabadon hozzáférhető művekre mutató kattintható linkek szolgáltatása”.

- d) Az Európai Bíróság C-160/15. számú ügyben hozott ítéletéből az is megállapítható, hogy a link elhelyezője csak akkor felel a tartalomért, ha tudja, vagy tudnia kellett arról, hogy jogsértően történt a védett tartalom feltöltése a linkelt oldalra.
- e) Az Európai Parlament és a Tanács a digitális egységes piacon a szerzői és szomszédos jogokról, valamint a 96/9/EK és a 2001/29/EK irányelv módosításáról szóló 2019/790/EU irányelvének (amely jelen szakvélemény születésekor már hatályos, de még nem került implementálásra a magyar nemzeti jogba) 15. cikke szerint az újonnan bevezetett, kiadói szomszédos jogok által biztosított védelem sem terjed ki a hiperhivatkozásra.

2.11. A fentiek alapján az eljáró tanács álláspontja szerint a jelen ügyben a hiperhivatkozást megadó hirdető cselekménye a kimásolás mint a sui generis jogok körébe tartozó vagyoni jog szempontjából csak kiegészítő jellegű, a kimásolást nem a hirdető, hanem a 2. weboldal üzemeltetője végezte el.

2.12. Az eljáró tanács fenti értelmezését támasztja alá az SZJSZT-16/2019 számú ügyhöz csatolt, a törvényszék 3 végzése és annak felülvizsgálata során az ítélőtábla által hozott végzés. Ez utóbbi, az előbbire hivatkozva az alábbi állapítja meg: „A másodfokú bíróság osztotta az elsőfokú bíróság álláspontját abban, hogy a kérelmezői adatbázisrészlet megkeresése, át-emelése és a kérelmezetti hardveren való rögzítése, majd a 2. weboldalon [az adatok kimásolását végző szervezet – az eljáró tanács megjegyzése] való megjelenítése egy olyan informatikai folyamat, amelynek technikai feltételeit nem vitásan a kérelmezett biztosítja, látja el és felügyeli. Erre tekintettel helyesen foglalt állást akként az elsőfokú bíróság, hogy a kérelmezettet kell az adatbázis kimásolójának tekinteni annak ellenére is, hogy ennek kétségkívül feltétele a hirdető személy intézkedése és hozzájárulása.”

2.13. A fentiek alapján az állapítható meg, hogy a kérdésben megjelölt módon az adatbázis-tartalmak engedélyköteles kimásolását akkor valósítja meg a 2. weboldal üzemeltetője, ha az az eredeti tartalmának egészét vagy jelentős részét érinti, illetve, ennek hiányában, ha a kimásolás ismételt és rendszeres volt. Az eljáró tanács a rendelkezésre álló adatok alapján azt állapította meg, hogy a kimásolás az adatbázis jelentős részét érintette, és a kimásolás ismételt és rendszeres jellegű volt.

2.14. Az Sztj. 84/A. § (3) bekezdése szerint az ismételt és rendszeres jellegű kimásolás akkor sérti az adatbázis-előállító vagyoni jogát, ha ez sérelmes az adatbázis rendes felhasználására, vagy indokolatlanul károsítja az adatbázis-előállítójának jogos érdekeit. Az eljáró tanács álláspontja szerint a hirdetési portálok esetén az előállító jogos érdekét sérti, ha nagyobb

számú hirdetés az előállító előzetes hozzájárulása nélkül egy másik portálra kerül kimásolásra, mivel ezáltal az első portál látogatottsága, ennek következtében a portál jövedelmezősége, vagyis az adatbázis létrehozása érdekében eszközölt befektetések megtérülése jelentősen lecsökken. Ezt támasztja alá a sui generis adatbázisok jogi védelmét megalapozó 96/9/EK irányelv (adatbázis-irányelv), amelynek 39. preambulumbekkezdése szerint az irányelv „... védi az adatbázis-előállítókat a tartalom megszerzésével és összegyűjtésével kapcsolatosan eszközölt pénzügyi és szellemi ráfordításaik eredményének jogellenes hasznosítása ellen azáltal, hogy védi az adatbázis egészét, illetve jelentős részét a felhasználók vagy versenytársak által végzett egyes cselekmények ellen”. Jelen ügyben épp ilyen, a versenytárs által hozzájárulás nélkül végzett cselekményről van szó. Az adatbázis-irányelv 7. és 8. preambulumbekkezdése szerint „az adatbázisok létrehozása jelentős emberi, műszaki és pénzügyi ráfordítást igényel, miközben az adatbázisok az önálló fejlesztéshez szükséges költségek töredékéért másolhatók, illetve hozzáférhetők”, illetve „az adatbázisok jogosulatlan kimásolása és/vagy újrahazsnosítása olyan cselekmény, amely súlyos gazdasági és műszaki következményekkel járhat”.

Ad 3.

3.1. Az eljáró tanács a 2. kérdésre adott válaszában megállapította, hogy annak a hirdetőnek a szerzői jogi felelőssége nem állapítható meg, aki (amely) a rapid hirdetésfeltöltő alkalmazás használatával megadta a 2. weboldal üzemeltetője részére a kimásolás tárgyául szolgáló hirdetésre mutató URL-t (hiperhivatkozást). Szerzői jogi jogsértés hiányában a szerzői jogot sértő cselekményért való büntetőjogi felelősség sem merülhet fel.

3.2. Az eljáró tanács a 2. kérdésre adott válaszában azt is megállapította, hogy a 2. weboldal üzemeltetőjének szerzői jogi felelőssége annak függvényében állapítható meg, hogy a kimásolás az eredeti adatbázis mekkora részét érinti, illetve (ha a kimásolás nem terjedt ki az eredeti adatbázis egészére vagy jelentős részére) a kimásolás ismételt és rendszeres jellegű volt-e. Az eljáró tanács azt is valószínűsítette, hogy az érintett adatbázis jelentős része kimásolásra került, a kimásolás továbbá visszatérő jellegű volt. Ha a folyamatban lévő eljárásban megállapításra kerül, hogy a kimásolás akár a forrásadatbázis jelentős részét érinti, akár pedig – ennek hiányában – ismételt és rendszeres jellegű volt, úgy az üzemeltető felelőssége az Sztj. kapcsolódó jogi védelme alatt álló adatbázis-előállítói jogok megsértése miatt megállapítható.

Ad 4.

4.1. A sui generis adatbázis előállítójának hozzájárulása nem csupán az adatbázis kimásolásához, hanem ahhoz is szükséges, hogy az adatbázis elemeit a nyilvánosság számára hoz-

záférhetővé tegyék az adatbázis példányainak terjesztésével vagy – a 26. § (8) bekezdésében szabályozott módon – a nyilvánossághoz való közvetítéssel („újrahasznosítás”).

4.2. Az eljáró tanács megítélése szerint az 1. weboldal adatbázisának egy részét a 2. weboldal üzemeltetője ismételt és rendszeresen újrahasznosította azáltal, hogy a kimásolással érintett elemeket a nyilvánosság számára az Szjt. 26. § (8) bekezdése szerinti módon hozzáférhetővé tette. E felhasználáshoz ráadásul a hirdetések megrendelőjének semmilyen szerzői jogilag releváns részcsелеkménye nem kapcsolódik. Az eljáró tanács e körben kiemeli, hogy a hozzáférhetővé tétel arra való tekintet nélkül megvalósul, hogy a hozzáférhetővé tett elemeket a nyilvánosság tagjai ténylegesen lehívták-e, vagy megtekintették-e.

4.3. Az eljáró tanács azt is megállapította, hogy az újrahasznosítás a forrásadatbázis jelentős részét érintette, s ennek következtében a cselekmény az adatbázis előállítójának engedélyéhez kötött.

4.4. Az eljáró tanács végül jelzi, hogy nem eredményezné az 1. weboldal üzemeltetője sui generis jogának sérelmét, ha a hirdetések feladói másolnának akár teljesen azonos adatokat a 2. weboldal adatbázisába. A termékekre vonatkozó adatok önmagukban nem állnak szerzői jogi oltalom alatt, így a termékek hirdetői azonos adatokat korlátozás nélkül feltölthetnek bármennyi hirdetési portálra. A sui generis jogok megsértését jelen ügyben az valósítja meg, hogy a 2. weboldal üzemeltetője az adatokat nem a hirdető feltöltéséből, hanem az 1. weboldal adatbázisából szerezte meg. Az eljáró tanács valószínűsíti, hogy ez a tevékenység a hirdetést feladó számára elsősorban csak időnyereséget, a 2. weboldalán azonban gyorsan növekvő hirdetési és hirdetőportfóliót, továbbá ellenőrzött és koherens hirdetéseket eredményezett. Rendelkezésre áll tehát olyan metódus, amelynek útján a 2. weboldal üzemeltetője szerzői jogi jogsértés nélkül is hozzájuthat a hirdető más adatbázisokba már feltöltött adataihoz.

Dr. Tomori Pál, a tanács elnöke

Dr. Békés Gergely, a tanács előadó tagja

Dr. Somkutas Péter, a tanács szavazó tagja